

Thay khớp nửa phần để điều trị gãy xương hông

Trang này được dịch bằng máy và chưa được bác sĩ kiểm tra. **Bản tiếng Anh** là bản chính thức.

Tóm tắt quá trình hồi phục. Tổng hợp từ 45 nghiên cứu đã công bố — tốc độ hồi phục của riêng bạn có thể khác.

CÔNG VIỆC NHẸ	HẦU HẾT CÁC HOẠT ĐỘNG HÀNG NGÀY	ĐỈNH ĐIỂM CỦA KẾT QUẢ CUỐI CÙNG
làm việc tại bàn, lái xe, các công việc hàng ngày	công việc thủ công, thể thao, phòng gym	đau và sức mạnh
—	—	—

Lý do phẫu thuật này được đề xuất

Phẫu thuật thay khớp háng một phần có nghĩa là thay thế phần “quả cầu” của khớp háng bằng một bộ phận nhân tạo, trong khi vẫn giữ lại ổ khớp tự nhiên của bạn. Thủ thuật này thường được chỉ định sau khi xảy ra gãy xương ở phần trên của xương đùi, khi mảnh xương gãy đã bị di lệch vị trí.

Vì gãy xương háng là chấn thương cấp tính, bác sĩ có thể khuyến nghị phẫu thuật ngay lập tức thay vì cho bệnh nhân thử điều trị không phẫu thuật trước. Mục tiêu là giúp bạn phục hồi chức năng càng sớm càng tốt, đồng thời hạn chế tối đa cơn đau và các biến chứng. Chúng tôi sử dụng loại bộ phận nhân tạo được cố định vào xương bằng xi măng y tế. Các bộ phận nhân tạo loại này giúp giảm nguy cơ gãy xương xảy ra xung quanh vùng cấy ghép cũng như giảm số lần phải phẫu thuật lại so với các loại bộ phận được cố định mà không dùng xi măng. Chúng tôi sẽ cùng bạn thảo luận về các phương án điều trị và cùng quyết định phương pháp phù hợp nhất với sức khỏe cũng như mục tiêu của bạn.

Trước khi phẫu thuật

Vì gãy xương hông cần được phẫu thuật ngay lập tức, các bước chuẩn bị sẽ được thực hiện một cách nhanh chóng. Bạn sẽ không được ăn hay uống bất cứ thứ gì trong vòng bảy giờ trước khi phẫu thuật. Chúng tôi yêu cầu thời gian bảy giờ thay vì sáu giờ nhằm đảm bảo có thể sắp xếp ca mổ sớm hơn nếu lịch mổ có sự thay đổi. Bác sĩ phẫu thuật sẽ hướng dẫn bạn những loại thuốc thường dùng cần ngừng uống và thời điểm ngừng. Hãy mang theo danh sách ghi rõ tất cả các loại thuốc bạn đang dùng, kể cả các thuốc chống đông máu. Lúc này bạn đã nằm viện, và chúng tôi sẽ chuẩn bị cho ca mổ ngay khi tình trạng sức khỏe của bạn cho phép, thường trong vòng một đến hai ngày sau chấn thương. Các phương pháp chẩn đoán hình ảnh như chụp X-quang, đôi khi là chụp MRI hoặc siêu âm cũng được sử dụng để lên kế hoạch phẫu thuật. Nếu bạn mắc các bệnh lý khác, có thể bạn sẽ cần làm xét nghiệm máu hoặc gặp bác sĩ gây mê trước khi phẫu thuật.

Vào ngày phẫu thuật

Vào ngày đó, bạn sẽ đến đơn vị tiếp nhận bệnh nhân phẫu thuật của bệnh viện, nơi bạn sẽ được làm thủ tục nhập viện và chuẩn bị cho ca mổ. Bạn sẽ gặp bác sĩ gây mê – người chịu trách nhiệm làm bạn ngủ và đảm bảo an toàn cho bạn trong suốt ca phẫu thuật. Ca mổ này được thực hiện dưới gây mê toàn thân. Đôi khi người ta còn tiến hành chặn dây thần kinh vùng để giảm đau sau phẫu thuật; bác sĩ gây mê sẽ trao đổi với bạn về vấn đề này vào ngày hôm đó. Sau đó, bạn sẽ được đưa vào phòng mổ để tiến hành ca phẫu thuật.

Khi ca mổ kết thúc, bạn sẽ tỉnh dậy tại khu vực hồi sức. Các điều dưỡng sẽ theo dõi tình trạng của bạn cho đến khi tác dụng của thuốc mê hết. Khi sức khỏe ổn định, tùy thuộc vào loại phẫu thuật và diễn biến hồi phục của bạn, bạn sẽ được chuyển sang phòng bệnh hoặc xuất viện về nhà.

Quy trình phẫu thuật

Phẫu thuật thay khớp nửa hông là việc thay thế phần “quả cầu” của khớp hông bằng một bộ phận nhân tạo. Phần “ổ khớp” vốn có của bạn vẫn được giữ nguyên. Bác sĩ phẫu thuật thực hiện ca mổ qua một đường rạch ở phía bên hoặc phía sau hông. Có hai phương pháp phẫu thuật thường được sử dụng; việc lựa chọn phương pháp nào phụ thuộc vào tình trạng gãy xương và sức khỏe của bạn.

Khi mở khớp hông ra, bác sĩ sẽ lấy phần “quả cầu” bị gãy ở đầu xương đùi ra. Sau đó, khoang rỗng bên trong xương được chuẩn bị sẵn sàng, rồi một thanh kim loại được đưa vào đó. Thanh kim loại này được cố định bằng xi măng y tế; chỉ trong vài phút, xi măng này sẽ cứng lại bên trong xương. Một quả cầu kim loại mới được gắn vào đầu thanh kim loại, nằm đúng vị trí mà quả cầu tự nhiên của bạn từng ở, và có thể chuyển động trơn tru trong ổ khớp. Tiếp theo, bác sĩ sửa chữa các mô mềm xung quanh khớp, khôi phục lại “túi mô” bao quanh khớp hông. Việc khôi phục lại lớp mô này giúp giữ cho quả cầu nhân tạo nằm đúng vị trí trong ổ khớp sau phẫu thuật.

Cuối cùng, vết mổ được khâu lại bằng chỉ khâu và băng gạc được dùng để che phủ vết thương. Băng gạc này được giữ nguyên trong khoảng 10 ngày; mục “Sau phẫu thuật” sẽ mô tả chi tiết những gì sẽ xảy ra tiếp theo.

Sau phẫu thuật

Trong một hoặc hai ngày đầu, bạn sẽ nghỉ ngơi tại phòng hồi sức, nơi các y tá sẽ theo dõi mức độ đau, vết thương và tình trạng hông của bạn. Thuốc giảm đau sẽ được điều chỉnh phù hợp với từng bệnh nhân; hãy nói với các y tá về cảm giác của bạn để họ điều chỉnh liều lượng. Vết mổ ở hông sẽ được băng lại. Chúng tôi giữ băng gạc này trong khoảng 10 ngày; vui lòng đừng tháo nó ra trước thời hạn đó trừ khi chúng tôi yêu cầu. Chúng tôi sẽ thay hoặc gỡ băng gạc khi khám cho bạn. Nhà vật lý trị liệu sẽ hướng dẫn bạn cách đứng dậy và đi lại; thường là ngay sau phẫu thuật, và nếu cần thiết bạn sẽ dùng khung hỗ trợ hoặc nạng. Bạn sẽ không cần đeo nẹp hay dây đeo hỗ trợ. Trong 24 giờ đầu sau khi về nhà, cần có người ở bên cạnh bạn. Đội ngũ y tế sẽ cho bạn biết bạn có thể sẽ phải nằm viện trong bao lâu.

Quá trình hồi phục

Trong những ngày đầu sau phẫu thuật, vùng hông của bạn sẽ cảm thấy đau nhức và khu vực xung quanh vết mổ có thể bị sưng. Đây là hiện tượng bình thường trong quá trình lành thương. Liều lượng thuốc giảm đau sẽ được điều chỉnh phù hợp với bạn; vì vậy hãy cho các điều dưỡng biết cảm giác của mình. Việc nghỉ ngơi, vận động nhẹ nhàng và tuân thủ chỉ định dùng thuốc sẽ giúp giảm cảm giác khó chịu. Cơn đau thường dần thuyên giảm theo thời gian.

Một chuyên viên vật lý trị liệu sẽ hướng dẫn bạn trong quá trình hồi phục. Ngay sau phẫu thuật, bạn sẽ bắt đầu tập đi; nếu cần thiết, sẽ sử dụng khung tập đi hoặc nạng. Các bài tập sẽ giúp tăng cường sức mạnh và khôi phục khả năng vận động của khớp hông. Bạn sẽ được hướng dẫn cách ngồi, đứng và di chuyển sao cho không gây tổn thương cho khớp hông mới đang trong quá trình lành thương. Khi về nhà, bạn có thể di chuyển tùy theo mức độ thoải mái, miễn là tuân thủ đúng kế hoạch mà đội ngũ y tế đưa ra. Bạn sẽ không cần phải đeo nẹp hay đai hỗ trợ.

Khi tình trạng sưng giảm và khả năng vận động được phục hồi, các hoạt động sinh hoạt hàng ngày cũng trở nên dễ dàng hơn. Sức mạnh của chân sẽ dần tăng lên, giúp bạn chịu được nhiều trọng lượng hơn. Khi bác sĩ phẫu thuật cho phép, bạn có thể lái xe trở lại; hãy tham khảo hướng dẫn của chúng tôi về việc lái xe sau phẫu thuật để biết các quy định áp dụng. Bạn có thể ngủ nằm ngửa hoặc nằm nghiêng về phía chân không bị tổn thương, tùy theo tư thế nào cảm thấy thoải mái nhất.

Quá trình hồi phục có thể khác nhau tùy từng người. Thời gian hồi phục của bạn có thể khác đi; bác sĩ phẫu thuật và chuyên viên vật lý trị liệu sẽ luôn đồng hành cùng bạn trong suốt quá trình này.

Những biến chứng có thể xảy ra

Hầu hết bệnh nhân đều hồi phục tốt, nhưng đôi khi vẫn có thể gặp phải các vấn đề. Bác sĩ phẫu thuật và đội ngũ y tế sẽ theo dõi sát sao để phát hiện sớm bất kỳ dấu hiệu bất thường nào.

Đôi khi xương xung quanh bộ phận ghép có thể bị nứt. Điều này có thể xảy ra trong lúc phẫu thuật hoặc sau đó. Bạn sẽ cảm thấy cơn đau dữ dội, đột ngột ở vùng đùi hoặc háng; đồng thời gặp khó khăn khi chịu trọng lượng cơ thể lên chân đó. Nếu gặp tình trạng này, hãy liên hệ ngay với phòng khám hoặc đến phòng cấp cứu.

Bộ phận “quả cầu” mới ghép đôi khi có thể bị trượt ra khỏi “ổ cối”. Bạn có thể nhận thấy cơn đau đột ngột, chân trông ngắn hơn hoặc bị xoay ra ngoài, đồng thời không thể cử động hông. Tình trạng này cần được xử lý gấp, vì vậy hãy đến phòng cấp cứu ngay. Một số yếu tố làm tăng nguy cơ này, trong đó có các vấn đề về trí nhớ và tư duy như chứng sa sút trí tuệ. Nếu bạn hoặc người thân nhận thấy tình trạng mất trí nhớ ngày càng nặng hơn sau phẫu thuật, hãy thông báo cho đội ngũ y tế.

Một số rủi ro liên quan đến sức khỏe tổng thể chứ không phải riêng hông. Chứng sa sút trí tuệ làm tăng nguy cơ gặp biến chứng sau phẫu thuật, bao gồm khả năng phải nhập viện trở lại trong những tuần và tháng đầu sau mổ. Các ca phẫu thuật kéo dài cũng làm tăng nguy cơ này; đó là lý do đội ngũ y tế luôn nỗ lực thực hiện ca mổ một cách nhanh chóng và hiệu quả. Nếu bạn mắc chứng sa sút trí tuệ, hãy thông báo cho đội ngũ y tế trước khi phẫu thuật để họ có thể chuẩn bị hỗ trợ thêm cho bạn.

Trong những trường hợp hiếm gặp, bộ phận ghép có thể cần phải phẫu thuật lại để sửa chữa hoặc thay thế. Các dấu hiệu cảnh báo gồm cơn đau tái phát sau một thời gian hồi phục tốt, cảm giác hông “mất vững” hoặc gặp khó khăn mới trong việc đi lại. Hãy trao đổi vấn đề này trong lần tái khám tiếp theo; nếu cơn đau dữ dội, hãy gọi ngay cho phòng khám.

Cách thức cố định bộ phận ghép cũng rất quan trọng. Các bộ phận ghép được cố định bằng xi măng ít gây ra gãy xương quanh vùng ghép và ít phải phẫu thuật lại so với các bộ phận ghép không dùng xi măng; vì vậy chúng tôi sử dụng loại ghép có xi măng trong ca mổ này.

Các xét nghiệm máu định kỳ sau phẫu thuật hiếm khi làm thay đổi phương pháp điều trị; vì vậy đừng lo lắng nếu số lượng xét nghiệm được chỉ định ít hơn mức bạn dự đoán.

Bảng liệt kê các biến chứng dưới đây nêu rõ tỷ lệ xảy ra các biến chứng điển hình nếu bạn muốn biết thông tin chi tiết.

Khi nào nên gọi cho chúng tôi

Hãy gọi cho chúng tôi nếu bạn bị sốt, hoặc nếu vùng da quanh vết cắt trở nên đỏ hơn, nóng hơn hoặc có dịch tiết ra. Hãy gọi cho chúng tôi nếu cơn đau ngày càng tăng thay vì giảm dần, hoặc nếu vùng bắp chân bị sưng hoặc đau nhay cảm. Hãy đến phòng cấp cứu nếu bạn thấy khó thở, vì điều này có thể là dấu hiệu của cục máu đông đã di chuyển đến phổi. Hãy đến phòng cấp cứu ngay nếu chân bạn đột nhiên bị tê hoặc bạn không thể

cử động được. Hãy đến phòng cấp cứu ngay lập tức nếu bạn bị đau dữ dội, đột ngột ở vùng đùi hoặc háng kèm theo việc khó chịu khi chịu trọng lượng lên chân; hoặc nếu bị đau hông đột ngột và chân có vẻ ngắn hơn hoặc xoay ra ngoài.

CQ HAND + UPPER LIMB

Dr Kieran Hirpara – Specialist Orthopaedic Surgeon
Suite 2, Level 1, Mater Private Hospital Rockhampton, 31 Ward Street, The Range, QLD 4700
Phone 07 4863 6556 · office@cupperlimb.com.au · cupperlimb.com.au

Thay khớp nửa phần để điều trị gãy xương hông

Tỷ lệ biến chứng từ các tài liệu công bố

Được tổng hợp từ 45 nghiên cứu đã được công bố. Đây là các tỷ lệ ở cấp độ dân số, không phải là nguy cơ cá nhân của bạn — bác sĩ phẫu thuật của bạn sẽ thảo luận về những gì áp dụng cho bạn.

BIẾN CHỨNG	TỶ LỆ ĐƯỢC BÁO CÁO	GHI CHÚ
Gãy xương quanh khớp nhân tạo	10.3-14.7%	Tỷ lệ xảy ra trong lúc mổ đối với khớp nhân tạo loại hai cực/không dùng xi măng; cố định bằng xi măng có nguy cơ thấp hơn so với không dùng xi măng.
Trật khớp	—	Tỷ lệ trật khớp cao hơn ở các ca thay khớp háng bán phần kiểu Thompson và thay khớp háng toàn phần so với thay khớp háng bán phần có xi măng; chứng sa sút trí tuệ là yếu tố nguy cơ.
Tử vong (trong vòng 30 ngày)	5%	Được ghi nhận trong nghiên cứu tại một trung tâm y tế trên 857 bệnh nhân được thay khớp háng kiểu không dùng xi măng.
Tử vong (trong vòng 1 năm)	—	Phương pháp thay khớp háng dùng xi măng giúp giảm tỷ lệ tử vong trong vòng 1 năm so với phương pháp không dùng xi măng; chứng sa sút trí tuệ làm tăng nguy cơ tử vong trong vòng 1 năm.
Phẫu thuật sửa chữa lại	—	Phương pháp thay khớp háng dùng xi măng giúp giảm nguy cơ phải phẫu thuật lại trong vòng năm năm so với phương pháp không dùng xi măng; các loại thanh cấy ghép kiểu ép chặt lại dễ gây phải phẫu thuật lại hơn.
Suy giảm chức năng vận động	—	Chức năng vận động của bệnh nhân được điều trị bằng phương pháp thay khớp háng không dùng xi măng thường kém hơn so với nhóm dùng xi măng; điểm đánh giá Harris ở nhóm dùng xi măng cao hơn đáng kể.
Nhập viện lại	—	Chứng sa sút trí tuệ làm tăng tỷ lệ nhập viện lại trong vòng 30 và 90 ngày sau khi thay khớp háng do gãy cổ xương đùi.
Các biến chứng nghiêm trọng	—	Chứng sa sút trí tuệ làm tăng nguy cơ xuất hiện các biến chứng nghiêm trọng sau khi thay khớp háng do gãy cổ xương đùi.

Tôi đã đọc thông tin này và có cơ hội đặt câu hỏi cho bác sĩ Hirpara về thủ thuật, quá trình hồi phục dự kiến và các biến chứng được liệt kê ở trên.

_____	_____	_____
BỆNH NHÂN – HỌ TÊN (VIẾT RÕ)	CHỮ KÝ	NGÀY